

מחצלת קש

סרביה

ליום ההולדת החמש-עשרה של בת המלך אבא עשה לה מתנה נהדרת – ספינת מפרשים קטנה. עכשיו תוכל הנסיכה לשוט עם ידידיה ומשרתיה לאורך חופי הים של הממלכה. הנסיכה שמחה מאוד ולא פלא! מפרשים בספינה לבנים, תורן מוזהב, על החרטום ועל הירכתיים מצוירים פרחים. הספינה מתנדנדת על המים השקטים כמו שחף לבן-כנפיים.

באה הנסיכה אל אבא ומבקשת:

"נחנוך את המתנה, נפליג ביחד!"

המלך לא יסרב לבתו דבר. הרי היא אצלו כמו הלב בחזה. אז למה לא להפליג? הים עמוק, השמש מחממת.

הם עלו על הסיפון. המלחים שרו, הרימו את המפרשים, הספינה התחלה לנוע לאורך החוף הירוק. והנסיכה מבקשת:

"אבא, נצא קצת יותר עמוק לים. כאן, ליד החוף מרגישים כמו סוס קשור לעמוד." גם את זה לא סירב לה המלך. יצאו לים. מעבר לירכתיים האדמה נראית כמו פס ירוק צר.

ובשמיים הופיע ענן קטן, בהיר בקצוות, כהה יותר במרכז. הענן התחיל לגדול מהר, תוך זמן קצר כיסה את מחצית השמיים, כיסה את השמש. הים נעשה חשוך סביב.

המלך ציווה מהר לחזור לחוף, אך היה כבר מאוחר. באה סערה והרוח הובילה את הספינה לים פתוח. הים סער, הגלים התרוממו והתנפלו על הספינה הקטנה כמו חיות טרף על הקורבן.

במשך ימים ולילות הים טלטל את הספינה..

המפרשים נקרעו לחתיכות, ההגה נשבר.

בסוף נראה מרחוק איזשהו חוף. כבר חשבו כי

נצלו מהצרה ואז נשבר התורן, נפל והפך את

הספינה.

המלך עוד הספיק לתפוס את התורן הצף במים

ביד אחת, בשנייה החזיק את ידה של בתו. הים

סחב אותם, פעם הרים, פעם הוריד. הם בטוחים

היו לא פעם שבא סופם, אך בסוף זרק אותם הים על החוף, על החול הרך.

כל המלחים וחברות של הנסיכה טבעו בוודאי. אם ניצל מי מהם איננו יודעים וגם אתם אינכם יודעים.

המלך והנסיכה יצאו מהארץ שלהם עשירים ומאושרים. כולם אהבו וכיבדו אותם. ובחוף הזר הזה, במדינה הזו היו זרים לגמרי. מהבגדים המלכותיים שלהם נותרו רק סמרטוטים. הם לא הכירו כאן איש ואיש לא שמע עליהם.

צרה כזו עוד לא קרתה למלך ולבתו. קר היה להם, רעבו, התחננו לחתיכת לחם תחת חלונות הבתים.

המלך עוד לא היה זקן, יכול היה לעבוד וחיפש עבודה. אבל שאלו אותו אנשים:

"מה אתה יודע לעשות?"

והרי הוא לא יכול היה להודות שידע רק דבר אחד - למלוך. איש לא יאמין. איזו עבודה זו?

כך הם נדו ונדו עד שבסוף בכפר אחד אמרו למלך:

"לא מזמן מת כאן רועה זקן. תוכל לרעות את העדר שלנו. וגם הצריף הישן של הרועה עומד ריק."

וכך הם התחילו לחיות. המלך רעה עדר והנסיכה עסקה במשק בית. למדה להבעיר אש בתנור, לבשל דייסה ולרחוץ סירים.

פעם הנסיכה כבסה לבנים בנהר. עבר לידה הנסיך של אותה הארץ. הוא ראה את הנערה וכאילו להב פגע בלבו. מביט עליה ואומר לעצמו: "לא, לא יתכן שיופי כזה נולד מאם ואב אנוש!"

כנראה פיות עשו אותה משלג שאספו מנקרות ההרים עמוקות. את אור עיניה הן הוציאו מאגם ההרים. רוח החיה אותה, טל השקה אותה, דבורים האכילו אותה בדבש, אחו קישט אותה בצבע הפרחים.."

הנסיך רצה לשוחח עם הנערה אבל לא העז.

האיץ בסוס אבל שכח לאן רצה לרכב וחזר לארמון.

כשדג יתפוס פיתיון הוא כבר לא בשליטה של עצמו. איך לא יסתובב, הדייג יוציא אותו לחוף. כך

גם נמשך הנסיך, ממש כמו דג על קרס, אל הכפר בו חיה הנערה היפה.

כאילו במקרה היה עובר ליד צריף הרועה, ונהנה מרחוק ממראה של הנערה היפה. אבל לדבר אליה לא מעז אף פעם.

והנערה? כשרואה את הנסיך מורידה את עיניה, כאילו לא מסתכלת לכיוונו. אבל כמו כל נערה היא כבר רואה – בחור נאה, לבוש יפה, כנראה ממשפחה טובה.

עבר זמן והנסיך בא לאבא ואמא. השתחוה ואמר:

"כבר מזמן אמרתם לי שזמן להתחתן. והנה מצאתי לי בחורה."

"זה טוב" אמרו ההורים "ומאין היא? בתו של איזה מלך?"

"לא ממקומות שלנו" ענה הנסיך "ואבא שלה לא מישהו, הוא רועה."

המלך והמלכה הניפו ידיים והתחילו לשכנע אותו, להסביר שזה לא מתאים. אבל הנסיך עמד על שלו: "אתחתן עם בת הרועה או לא אתחתן בכלל, אברח לסוף העולם ואשאיר את לבי כאן."

המלך שלח מרגלים כדי שיסתכלו על הנערה. כולם בקול אחד מסרו – הנערה יפה להפליא, צנועה ומצייתת לאבא שלה.

והנסיך כאילו חולה, כל יום רזה יותר וחיוור. מה לעשות? המלך שלח את סגנו של היועץ הראשי, לבקש את ידה של הנערה אצל הרועה. הרועה שמע את השליח ושאל: "ואיזה מקצוע יודע הנסיך?"

השתומם היועץ ואומר:

"אתה אולי השתגעת מרוב האושר! לשם מה לנסיך מקצוע? הרי הוא נסיך וזה הכל. יבוא יום והוא ימלוך."

"למלוך זה לא למקצוע!" ענה הרועה "הנה מסור את דבריי: לא אתן את בתי למי שאין לו מקצוע." סגן היועץ חזר וסיפר הכל למלך. המלך בהתחלה צחק, אחר כך נעלב ובסוף התרגז.

"אז בת הרועה לא תהיה לאשתו של הנסיך, לא תהיה כלה שלי!"

כך אמר ושלח את היועץ הראשי: "לך לטיפש הזה, אולי תשכנע אותו."

אלא שגם היועץ הראשי לא הצליח לשכנע את הרועה. זה התעקש על שלו. אבל הנסיך לא נעלב ולא התרגז. הוא הלך לפינות רחוקות, לסמטאות צרות, איפה שחיו בעלי מלאכה. התחיל להסתכל מה עושים בעלי מקצוע. פה יושב אחד זקן ולפניו גוש חמר. הזקן לוקח חופן חמר, שם על האבניים, מסובב את האבניים ברגל ומתחת לאצבעות שלו צומח קנקן. ובקצה שני של הסמטה פחחים מכינים צלחת נחושת. פטישים דופקים ובשולי הצלחת מופיעים ענפים עם עלים על הפח. אורגי שטיחים קושרים קשר אחר קשר. אלפי קשרים קושרים והשטיח מתקדם בצעדי ננס. ועליו מופיעים פרחים שאיש לא מכיר, אבל רואים איך הם מלבבלים. הנסיך כל יום אכל מכלים יפים והלך על שטיחים רכים, אבל אף פעם לא חשב איך כל זה נעשה. עכשיו הוא היה רוצה ללמוד כל המלאכות האלה, אך חייו לא יספיקו לכך.

הלך, הלך וראה איך אורגים מחצלאות מקש מאודה. המלאכה נראית פשוטה אבל מה שמתקבל הוא יפה. שורה אחרי שורה שמים את הערב של קש על שתי מחוטי פשתן ומשלבים אלה בעלה. אחר כך לוקחים כמה קשים צבעוניים, ירוקים או אדומים ושמים אותם מהצדדים. מהר, מהר נקלעת מחצלת קלה וצבעונית, וניתן לשים אותה תחת רגליים, לשבת עליה או לתלות בחלון נגד קרני השמש. "אולי תיתן לי לנסות?" שאל הנסיך את בעל המלאכה. "למה לא? זו לא עבדה מסובכת" ענה האומן הנסיך ישב על הארץ ועשה כפי שראה שעושים. אך שם את הקשים לא ישר, הכל יצא עקום. "אל תמהר!" לימד אותו האומן "ראה איך בולטים קצוות הקש מהצדדים. כופף אותם כלפי מטה, אז הקצה יהיה חזק וישר. ואת הצבעונים אל תשים סתם, תבחר איפה לשים ארוכים ואיפה קצרים."

את המחצלת בכל אורכה ובכל רוחבה תחת רגליה של בת הרועה. מיד בצריף נעשה בהיר יותר, כאילו שמש נכנסה פנימה. "הו-הו" אמר הרועה "עשוי היטב! ומה המחיר של זה בשוק?"

ואז הנסיך פתח את חבילת המשי והראה ארבעה מטבעות נחושת. "זה מה שנתנו עבור אחת" ענה.

הנסיך לא נעלב שבעל מלאכה פשוט מלמד אותו, את בן המלך. הוא משתדל בכל כוחו. מאין באה לא הסבלנות?

עד שקיעת השמש עבד. הרגיש איך כואבות האצבעות שהקש שורט אותן, איך הגב כואב מישיבה על הארץ.

נעשה חושך. בעל המלאכה אמר: "זמן לנוח! שיחקת יום שלם, מחר תוכל לישון עד מאוחר. אצלך זה משחק אבל אצלי זו עבודה." אבל בעל המלאכה טעה.

הנסיך בא כבר למחרת בבוקר לאותו המקום ושוב התחיל בעבודה. ועד הצהריים הספיק לקלוע שתי מחצלאות צבעוניות. "או! כאלה כבר לא בושה למכור!" אמר האומן. "תמכור אחת!" ענה הנסיך "את השנייה אקח אתי."

בעל מלאכה מכר את המחצלת בארבעה מטבעות נחושת ונתן את הכסף לנסיך. הנסיך עטף את המטבעות בפיסת משי ושילם לאומן בזהב עבור הלימודים. עם המחצלת השנייה הלך לצריף העלוב של הרועה. עבר את הסף ופרש

הזוג הצעיר התחיל לחיות יחד באושר.
ולאבא של הנסיכה בנו ספינה חדשה והובילו
אותו חזרה בכבוד לארצו, לממלכה שלו. הוא
עבר הרבה, גם הבין מה שלא הבין קודם ושלט
ביושר ובצדק עד מותו

"יפה! ארבע וארבע זה שמונה ושמונה ושמונה זה
שש עשרה.. אילו היה לי מקצוע כזה לא הייתי
היום רועה את העדר. אתן לך את הבת אם היא
מסכימה בעצמה."
"מסכימה" אמרה הנערה בשקט.

***

בנשף החתונה שאל המלך את המחותן שלו:
"גלה לי למה אתה מעריך כל כך את רכישת
מקצוע. לשם מה זה דרוש לנסיך?"
"עכשיו אגלה לך" ענה הרועה "שמע-נא מה קרה.
מתי ולמי, תנחש כבר בעצמך. לבת מלך מלאו
חמש עשרה שנה והמלך נתן לה במתנה
ספינה..."
והוא התחיל לספר למלך לפי הסדר כל מה שאנו
סיפרנו לכם.
שמח אבא של הנסיך. הרי הכל הסתדר יפה. הוא
לא עמד נגד רצונו של בנו, הסכים שיתחתן עם
בת רועה והתברר כי בת הרועה הזו בעצמה בת
של מלך.